

พฤติกรรมและความต้องการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนในเขตเทศบาล

ตำบลท่าเกษม อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว

Behavior and Needs for Solid Waste Management of Communities in Tha Kasem Subdistrict Municipality Mueang Sakaeo District Sa Kaeo Province

เพ็ญศรี ชิตบุตร,

วุฒิวัฒน์ อนันต์พุฒิเมธ และ เสกสรร ศรีสุข

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

Pensri Chittabut,

Vutthiwat Ananphutthimet and Seksan Srisook

Valaya Alongkorn Rajabhat University under the Royal Patronage, Thailand

Corresponding Author, E-mail : pensri@vru.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยมีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมของครัวเรือนในการจัดการขยะมูลฝอย ทศนคติที่มีต่อขยะ ของชุมชนในพื้นที่เขตเทศบาลตำบลท่าเกษม อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว 2. เพื่อศึกษากระบวนการบริหารจัดการขยะมูลฝอยที่มีประสิทธิภาพ เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Method) ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลท่าเกษม อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว จำนวน 365 คน โดยวิธีแบบเจาะจง ผลการวิจัย พบว่า

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหาเกี่ยวกับขยะมูลฝอยของชุมชน พบว่า สภาพปัญหาเกี่ยวกับขยะมูลฝอยของชุมชนเทศบาลตำบลท่าเกษม อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว ส่วนใหญ่มีปริมาณขยะมูลฝอยที่เป็นขยะอินทรีย์ในครัวเรือน น้อยกว่า 1 กิโลกรัมต่อวัน ส่วนใหญ่มีปริมาณขยะมูลฝอยที่เป็นขยะรีไซเคิลในครัวเรือน น้อยกว่า 5 ชิ้นต่อวัน ส่วนใหญ่มีปริมาณขยะมูลฝอยที่เป็นขยะทั่วไปในครัวเรือน น้อยกว่า 10 ชิ้นต่อวัน และส่วนใหญ่มีปริมาณขยะมูลฝอยที่เป็นขยะอันตรายในครัวเรือนน้อยกว่า 5 ชิ้นต่อสัปดาห์ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารจัดการขยะชุมชนเทศบาลตำบลท่าเกษม อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว ส่วนใหญ่มีพฤติกรรมคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือนมากที่สุด รองลงมา มีความต้องการให้เทศบาลตำบลท่าเกษมแจกจ่ายถุงใส่ขยะมูลฝอยครัวเรือนแยกตามประเภททุกครัวเรือน รองลงมาด้านวิธีการฝังกลบและเผาทำลาย ด้านการรับผลประโยชน์จากการแก้ไขปัญหาขยะชุมชน และ ด้านระเบียบ ข้อบังคับ กฎหมายตามลำดับ

* วันที่รับบทความ: 3 สิงหาคม 2564; วันที่แก้ไขบทความ 22 สิงหาคม 2564; วันที่ตอบรับบทความ: 24 สิงหาคม 2564

Received: August 3, 2021; Revised: August 22, 2021; Accepted: August 24, 2021

คำสำคัญ : พฤติกรรม; การบริหารจัดการ; ขยะมูลฝอย

Abstracts

Research articles have objectives. 1. To study the behavior of households in solid waste management. attitude towards garbage of communities in the area of Tha Kasem Subdistrict Municipality Mueang Sakaeo District Sakaeo Province 2. To study the efficient waste management process. It is a mixed method research (Mixed Method). The population and samples used in the research are People in Tha Kasem Subdistrict Municipality Mueang Sa Kao District in Sa Kao Province, with a total of 365 people by a specific method. The results of the research found that

The results of the analysis of information about the problem of community solid waste revealed that the problem of solid waste in the community of Tha Kasem Subdistrict Municipality Mueang Sakaeo District Sa Kao Province Most of them have less than 1 kilogram of household organic waste per day. Most of them had a household waste that was recycled less than 5 pieces per day, most had a household waste that was less than 10 pieces per day, and most had a small amount of household waste that was hazardous waste. More than 5 pieces per week, respectively.

The results of data analysis of community waste management in Tha Kasem Subdistrict Municipality Mueang Sakaeo District Sa Kao Province Most of them had the behavior of separating household waste the most, followed by the need for Tha Kasem Subdistrict Municipality to distribute waste bags to all households by type. followed by methods of landfill and incineration. in terms of receiving benefits from solving community waste problems and in terms of rules, regulations, laws, respectively.

Keywords : Behavior; Management; Solid Waste

บทนำ

ปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อม (Pollution) เป็นปัญหาหนึ่งที่เกิดขึ้นจากการที่มนุษย์ได้บริโภคทรัพยากรธรรมชาติในปริมาณที่สูงขึ้นเรื่อย ๆ โดยผ่านกระบวนการผลิตทางอุตสาหกรรมอย่างเป็นระบบและในขณะเดียวกันทั้งมนุษย์และโรงงานอุตสาหกรรมเองต่างก็มีของเสียที่ต้องขับถ่ายออกสู่ภายนอก ไม่ว่าจะเป็นในรูปแบบของสารพิษหรือพลังงาน แต่การขับถ่ายที่มีปริมาณที่มากเกินไปอาจก่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ และปัญหาเหล่านี้จะยิ่งทวีความรุนแรงมากขึ้นตามจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นในแต่ละปี ทำให้เกิดปัญหาอีกหลายอย่างตามมา นั่นก็คือ น้ำที่เน่าเสีย อากาศเป็นพิษ ดินเสียสภาพ ปัญหาเหล่านี้เกิดขึ้นจากฝีมือของมนุษย์นำมาซึ่งปัญหาสังคม (Social Problem) หรือมลพิษทางสังคม (Social Pollution) ประชากรที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วยิ่งทำให้เกิดความต้องการเพิ่มขึ้นตามไปด้วยจึงทำให้เกิดปัญหาแย่งกันกินแย่งกันใช้ทรัพยากรที่มีอย่างจำกัด การขยายตัวของสังคมเมืองเพื่อให้เกิดการพัฒนาในด้านต่าง ๆ จึงก่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นพิษและปัญหาขยะมูลฝอยภายในประเทศ (สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 13, 2563 : ออนไลน์)

ปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นทั่วประเทศไทยในปี พ.ศ. 2562 มีปริมาณขยะมูลฝอยเกิดขึ้นประมาณ 28.71 ล้านตัน (เพิ่มขึ้นจากปี 2561 ร้อยละ 3) เนื่องจากการขยายตัวของชุมชนเมือง การเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรแฝงจากแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงาน พฤติกรรมการบริโภค ของประชาชนที่นิยมความสะดวกสบายมากขึ้นโดยเฉพาะการส่งสินค้าจากบริการสั่งซื้อออนไลน์ สินค้าและบริการสั่งอาหารทำให้เกิดขยะพลาสติกถึงมือผู้บริโภคเป็นจำนวนมาก และการเพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยวที่เกิดจากการส่งเสริมการท่องเที่ยว การจัดการขยะมูลฝอยมีแนวโน้มดีขึ้น โดยขยะมูลฝอยชุมชนได้ถูกคัดแยก ณ ต้นทาง และนำกลับไปใช้ประโยชน์ 12.52 ล้านตัน (ร้อยละ 44 ของปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น) ทั้งนี้ ขยะมูลฝอยที่เหลือจากการคัดแยกและนำไปใช้ประโยชน์แล้ว จะถูกนำไปกำจัดอย่างถูกต้อง 9.81 ล้านตัน (ร้อยละ 34 ของปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น) สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยชุมชนที่เปิดดำเนินการ ในปี 2562 มี 2,666 แห่ง และสถานีนกถ่ายขยะมูลฝอยชุมชน 25 แห่ง ทั้งนี้ มีการศึกษาวิจัยจักรชีวิตของผลิตภัณฑ์พลาสติกเป้าหมายในปี 2561 จากปริมาณ 2.22 ล้านตัน เกิดเป็นขยะในปี 2562 จำนวน 1.91 ล้านตัน (กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 2563 : ออนไลน์)

จังหวัดสระแก้วมีปริมาณขยะมูลฝอยในปี 2562 มีจำนวน 0.26 ล้านตัน แยกเป็น การกำจัดอย่างถูกต้อง จำนวน 61.1% นำไปใช้ประโยชน์ จำนวน 22.2% และกำจัดอย่างไม่ถูกต้องอีก จำนวน 16.7% (ระบบสารสนเทศ ด้านการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน กรมควบคุมมลพิษ, 7 ม.ค. 2564) ปัจจุบันจังหวัดสระแก้วมีสถานที่กำจัดขยะทั้งหมด 11 แห่ง ใน 10 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีสถานที่กำจัดขยะที่ถูกหลักสุขาภิบาล 1 แห่ง คือ เทศบาลเมืองวังน้ำเย็น ส่วนเทศบาลตำบลตาพระยา มีการใช้เตาเผา ร่วมกับการเทกอง นอกจากนี้ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่เหลือใช้วิธีการกำจัดโดยการเทกอง (กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสระแก้ว, 2563 : ออนไลน์)

การจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายของจังหวัดสระแก้ว ที่ผ่านมา

1. การกำจัดขยะมูลฝอยตกค้าง

ในปี 2558 มีปริมาณขยะมูลฝอยตกค้าง จำนวน 120,109 ตัน ดำเนินการกำจัดขยะมูลฝอยตกค้าง (26 สิงหาคม 2557 – กรกฎาคม 2559) จำนวน 20,950 ตัน คิดเป็น 17.44 % จัดการโดยวิธีการฝังโดยใช้ดินกลบทับ ดำเนินการโดยองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น มีขยะมูลฝอยคงเหลือ 99,159 ตัน คิดเป็น 82.56 %

2. การกำจัดขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นใน ปี 2559

ในปี 2559 มีปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น จำนวน 250.5 ตันต่อวัน ดำเนินการกำจัดขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในปี 2559 (1 ตุลาคม 2558 – 31 กรกฎาคม 2559) จำนวน 25.2 ตัน คิดเป็น 10.06 % จัดการ โดยวิธีการฝังโดยใช้ดินกลบทับ ดำเนินการโดยองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น มีขยะมูลฝอยคงเหลือ 225.3 ตัน คิดเป็น 89.94%

เทศบาลตำบลท่าเกษม อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว เดิมกระทรวงมหาดไทยได้ประกาศจัดตั้งเป็นสุขาภิบาลท่าเกษม ต่อมาได้ยกฐานะเป็นเทศบาลตำบล เมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม 2543 เทศบาลตำบลท่าเกษม แบ่งเขตการปกครองเป็นชุมชนย่อยรวม 5 ชุมชน มีประธานชุมชนและคณะกรรมการชุมชนฝ่ายต่าง ๆ ทำหน้าที่ตัวแทนชุมชนเพื่อประสานการทำงานประกอบด้วย 5 ชุมชน ได้แก่ ชุมชน กรุงเทพมหานคร ชุมชนตลาดท่าเกษม ชุมชนวัดท่าเกษม ชุมชนเฉลิมพระเกียรติ และชุมชนหัวกุญแจ มีพื้นที่ ในการปกครองรวมทั้งหมด 11.20 ตารางกิโลเมตร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมของครัวเรือนในการจัดการขยะมูลฝอย ทศนคตที่มีต่อขยะ ของชุมชนในพื้นที่เขตเทศบาลตำบลท่าเกษม อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว
2. เพื่อศึกษากระบวนการบริหารจัดการขยะมูลฝอยที่มีประสิทธิภาพของชุมชนในพื้นที่เขตเทศบาลตำบลท่าเกษม อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว

ระเบียบวิธีวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างได้แก่ กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ กลุ่มประชาชนตำบลท่าเกษม อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว ซึ่งจะมีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 4,166 คน (ฐานข้อมูลประชากรเทศบาลตำบลท่าเกษม, 2563) และกลุ่มตัวอย่าง (Sample) ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลท่าเกษม จำนวน 5 ชุมชน คือ ชุมชนกรุงเทพมหานคร ชุมชนตลาดท่าเกษม ชุมชนวัดท่าเกษม ชุมชนเฉลิมพระเกียรติ และชุมชนหัวกุญแจ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ 365 คน

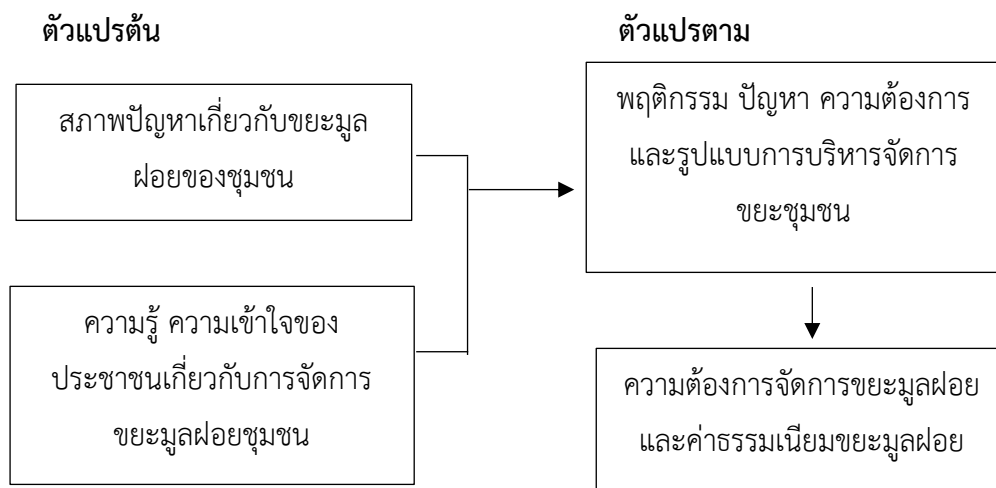
ขั้นตอนที่ 2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์

ขั้นตอนที่ 3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชาชนในเขตเทศบาลตำบลท่าเกษม อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว ซึ่งเป็นประชากรกลุ่มเป้าหมายที่จะศึกษา โดยนำแบบสอบถามไปให้โดยตรงด้วยตนเอง พร้อมทั้งชี้แจงรายละเอียดและวัตถุประสงค์ ของแบบสอบถาม โดยให้โอกาสผู้ตอบแบบสอบถามได้ทำแบบสอบถามอย่างอิสระ

ขั้นตอนที่ 4 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล ในการวิเคราะห์สถิติที่ใช้ คือ สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง พฤติกรรมและความต้องการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนในเขตเทศบาลตำบลท่าเกษม อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว ผู้วิจัยได้ศึกษาจากการค้นคว้า ตำรา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ได้องค์ประกอบของการวิจัยในครั้งนี้



แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. จำนวนปริมาณขยะต่อวัน

ตารางที่ 1 จำนวนเฉลี่ยต่อวันของขยะรีไซเคิล เช่น ขวดน้ำพลาสติก กระป๋องเครื่องดื่ม ขวดแก้ว ฝาอลูมิเนียม เศษเหล็ก เศษแก้ว เศษกระดาษ กล่องกระดาษ ลังกระดาษ

จำนวนเฉลี่ย	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 5 ชิ้นต่อวัน	42	84.00
6 – 10 ชิ้นต่อวัน	7	14.00
11 – 20 ชิ้นต่อวัน	1	2.00
มากกว่า 20 ชิ้นต่อวัน	0	0.00
รวม	50	100

จากตารางที่ 1 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีปริมาณขยะน้อยกว่า 5 ชิ้นต่อวัน จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 84 รองลงมาคือ 6 – 10 ชิ้นต่อวัน จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 14 และที่มีค่าน้อยที่สุดคือ 11 – 20 จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 2 ตามลำดับ

2. ท่านมีวิธีการจัดการขยะแต่ละประเภทที่เกิดขึ้นในครัวเรือนของท่านโดยวิธีใด

ตารางที่ 2 ประเภทขยะอินทรีย์ เช่น เศษอาหาร เศษผัก เศษเปลือกผลไม้ มูลสัตว์ เศษใบไม้ เศษกิ่งไม้

การจัดการขยะ	จำนวน	ร้อยละ
ฝังกลบ	14	28.00
ทำปุ๋ยหมัก	4	8.00
เผา	3	6.00
กองทิ้งบริเวณบ้าน	3	6.00
ทิ้งลงถังขยะของ ทต.	26	52.00
ทิ้งลงแหล่งน้ำ	0	0.00
อื่น ๆ (ระบุ)	0	0.00
รวม	50	100

จากตารางที่ 2 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่คือทิ้งลงถังขยะของ ทต.จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 52 รองลงมาคือฝังกลบ จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 28 นำมาทำปุ๋ยหมัก จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 6.00 และกองทิ้งบริเวณบ้าน จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 6.00 ตามลำดับ

3.ความรู้ความเข้าใจของประชาชนเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย มีค่า ($\bar{x} = 1.62$, S.D = 0.49) เมื่อพิจารณาความรู้ด้านการจัดการขยะ พบว่า ขยะมูลฝอยจำพวกเศษอาหาร เศษผัก เปลือกผลไม้สามารถนำมาทำปุ๋ยหมักได้ มากที่สุด มีระดับความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.32$, S.D. = 0.40) รองลงมา ในครัวเรือนควรมีถังขยะขนาดใหญ่เพื่อรองรับขยะได้ทั้งหมด และสามารถเก็บได้เป็นเวลาหลายวัน เมื่อเต็มแล้วจึงนำไปกำจัด มีระดับความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.26$, S.D. = 0.44) และขยะมูลฝอยประเภทถ่านไฟฉาย หลอดไฟเก่า กระป๋องสเปรย์ต่าง ๆ สามารถทำลายทิ้งเองได้ โดยการนำไปเผา ในบริเวณบ้านน้อยที่สุด มีระดับความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 2.44$, S.D. = 0.35) ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหาเกี่ยวกับขยะมูลฝอยของชุมชน ผลการศึกษาครั้งนี้ พบว่าสภาพปัญหาเกี่ยวกับขยะมูลฝอยของชุมชนเทศบาลตำบลท่าเกษม อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว ส่วนใหญ่มีปริมาณขยะมูลฝอยที่เป็นขยะอินทรีย์ในครัวเรือน น้อยกว่า 1 กิโลกรัมต่อวัน ส่วนใหญ่มีปริมาณขยะมูลฝอยที่เป็นขยะรีไซเคิลในครัวเรือน น้อยกว่า 5 ชิ้นต่อวัน ส่วนใหญ่มีปริมาณขยะมูลฝอยที่เป็นขยะทั่วไปในครัวเรือน น้อยกว่า 10 ชิ้น ต่อวัน และส่วนใหญ่มีปริมาณขยะมูลฝอยที่เป็นขยะอันตรายในครัวเรือนน้อยกว่า

5 ขึ้นต่อสัปดาห์ โดยจำแนกตามวิธีการจัดการขยะแต่ละประเภทที่เกิดขึ้นในครัวเรือน ดังนี้ ส่วนใหญ่มีวิธีการจัดการขยะอินทรีย์ที่เกิดขึ้นในครัวเรือนโดยวิธีทิ้งลงถังขยะของเทศบาลตำบลท่าเกษม ส่วนใหญ่มีวิธีการจัดการขยะประเภทรีไซเคิลที่เกิดขึ้นในครัวเรือนโดยวิธีเก็บแยกไว้ขาย ส่วนใหญ่มีวิธีการจัดการขยะประเภททั่วไปที่เกิดขึ้นในครัวเรือนโดยวิธีทิ้งลงถังขยะของเทศบาลตำบลท่าเกษม ส่วนใหญ่มีวิธีการจัดการขยะประเภทอันตรายที่เกิดขึ้นในครัวเรือนโดยวิธีทิ้งลงถังขยะของเทศบาลตำบลท่าเกษม และความเหมาะสมเรื่องถังรองรับขยะในชุมชนส่วนใหญ่คิดว่าถังขยะในชุมชนมีการจัดการที่ไม่เหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Mattijssen (2015 : 7) ซึ่งประกอบด้วย 1) พลเมืองวิถีเขียวมุ่งเน้นพฤติกรรมที่ปกป้องและพัฒนาธรรมชาติ 2) พลเมืองวิถีเขียวจะมีความกังวล เกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อม ตั้งคำถามถึงคุณค่าในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ อยู่เสมอ 3) พลเมืองวิถีเขียว มักจะมีความคิดริเริ่มเชิงการเมืองสามารถแสดงทัศนคติและนโยบายที่นำไปสู่การจัดการสิ่งแวดล้อมได้ 4) พลเมืองวิถีเขียวจะสามารถรวมกลุ่ม เพื่อการแสดงออกทางการเมืองในการจัดการสิ่งแวดล้อมด้วยสันติวิธี 5) พลเมืองวิถีเขียวควรสร้างกลุ่มเครือข่ายในสังคมเพื่อสนับสนุนและแลกเปลี่ยนพฤติกรรมและทัศนคติอยู่เสมอ 6) ความเป็นพลเมืองวิถีเขียวเป็นทักษะของทุกคน 7) พลเมืองวิถีเขียวควรมีแนวทางในการสะสมทุน และระดมทุนเพื่อดำเนินการนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมในสังคมและขยายออกสู่สังคมอื่น ๆ และ 8) พลเมืองวิถีเขียวควรมีความคิดพื้นฐานว่า ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมนั้นเป็นของทุกคน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจของประชาชนเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน ผลการศึกษาครั้งนี้ พบว่า ความรู้ ความเข้าใจของประชาชนเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนเทศบาลตำบลท่าเกษม อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว ส่วนใหญ่มีความรู้ด้านการจัดการขยะโดยรวมอยู่ในระดับน้อยที่สุด พบว่า การปรับเปลี่ยนแนวทางการจัดการขยะจากการกลบฝัง มาสู่การจัดการขยะเหลือศูนย์ เป็นเรื่องที่แทบจะเป็นไปไม่ได้ ความสำเร็จขึ้นอยู่กับ การเปลี่ยนกระบวนทัศน์ของ พฤติกรรมจัดการขยะที่ต้องเริ่มต้นจากระดับบริหาร ชันสูงลงมาโดยลำดับทั้งความคิดและการกระทำปัจจัยที่ส่งเสริมคือการนำเสนอให้ตระหนักถึงการเปลี่ยนแปลงภูมิ อากาศที่เกิดจากการใช้พลังงานที่ไม่เหมาะสมส่งผลกระทบต่อสภาวะแวดล้อมและมีผลโดยตรงต่อสังคมมนุษยชาติ อีกประการหนึ่งการไม่มีองค์ความรู้ในการจัดการโครงการ ขนาดใหญ่ที่ต้องรองรับการจัดการขยะ การวางแผนที่ดี การแก้ปัญหาเชิงเทคนิค การปรับกระบวนทัศน์ การกำหนด และการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ล้วนเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการ ปรับเปลี่ยนการจัดการขยะจากการกลบฝังไปสู่การจัดการ ขยะเหลือศูนย์

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้

1. ผู้บริหารเทศบาลตำบลท่าเกษม ควรจัดหางบประมาณในการดำเนินการด้านการบริหารจัดการขยะมูลฝอยให้แก่ประชาชนในพื้นที่เพิ่มเติมเพื่อให้การจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
2. ควรส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการมูลฝอยทุกประเภทแบบครบวงจร เช่น ลดการสร้างขยะ คัดแยกก่อนทิ้ง ทำปุ๋ยหมัก ทำสิ่งประดิษฐ์จากขยะ และติดตามประเมินผลเป็นระยะ
3. ควรแจ้งวันเวลาที่จะมาเก็บขยะตามบ้านเรือนให้แน่นอนและชัดเจน เพื่อที่จะได้เตรียมขยะไว้ในจุดที่รถขนขยะจะทำการจัดเก็บ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษารูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยแบบครบวงจร เพื่อการบูรณาการการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ถูกวิธี
2. ควบคู่กับการเสริมสร้างกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ในการจัดการขยะมูลฝอยเพื่อเป็นชุมชนต้นแบบที่มีศักยภาพ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสระแก้ว. (2559). รายงานประจำปี 2559. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 4 ธันวาคม 2563. แหล่งที่มา: <http://www.mnre.go.th/sakaeo/th/view>
- กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (2559). ข้อกำหนดด้านการคัดแยกขยะ. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 4 ธันวาคม 2563. แหล่งที่มา: <http://infofile.pcd.go.th/waste/wasteGuideline3R.pdf?CFID=116685&CFTOKEN=35086279>
- สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 13. (2563). สิ่งแวดล้อมน่ารู้ ปัญหามลพิษทางสิ่งแวดล้อม ตลอดจนแนวทางการป้องกันแก้ไขที่ดี. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 4 ธันวาคม 2563. แหล่งที่มา: <http://www.mnre.go.th/reo13/th/news/detail/9373>
- Mattijssen J. M., T. (2015). *Green citizen governance: citizens governing nature and landscape in the Netherlands*. Conference: Seminar 'Citizens for Nature?', March 2015 At: Wageningen.